

"Majowie" Jarosława Żrałka nagrodzone "Złotą Różą" 2026

29.9.2026 - Alicja Bielecka | Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Dr hab. Jarosław Żrałka, prof. UJ z Instytutu Archeologii Wydziału Historycznego UJ jest autorem książki "Majowie. Na tropie wielkiej cywilizacji Ameryki Środkowej", wydanej w serii Archeo przez markę Bo.wiem Wydawnictwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Publikacją tą zdobył prestiżową nagrodę - "Złotą Różę" 2026, przyznaną przez Festiwal Nauki w Warszawie, Instytut Książki i miesięcznik "Nowe Książki".

"Majowie. Na tropie wielkiej cywilizacji Ameryki Środkowej" to barwna opowieść o jednej z największych cywilizacji w historii - od jej narodzin ponad cztery tysiące lat temu, przez okres rozkwitu miast, aż po współczesność. Dr hab. Jarosław Żrałka, prof. UJ przybliży nam niezwykle świat Majów: ich codzienność, ofiary, obrzędy, sztukę czy wiedzę astronomiczną. Przyznając nagrodę jury doceniło niezwykłą umiejętność połączenia w publikacji rzetelnej wiedzy naukowej z doskonałą formą literacką. Ta książka - to barwna historia cywilizacji, opowieść o jej triumfach, tajemnicach i determinacji, by zachować unikatową tożsamość.

Budowniczości piramid, twórcy skomplikowanego systemu pisma i mistrzowie astronomii - Majowie stworzyli jedną z najbardziej rozwiniętych, a zarazem zagadkowych cywilizacji w historii ludzkości. Archeolog Jarosław Żrałka od wielu lat kieruje badaniami na terenach współczesnej Gwatemali - w miejscu, gdzie niegdyś rozkwitała cywilizacja Majów. W swojej książce zabiera czytelnika na wyprawę przez losy tej kultury: od jej narodzin ponad cztery tysiące lat temu, przez okres rozkwitu i upadku wielkich miast, aż po czasy konkwisty i współczesność. Z pasją odmalowuje życie codzienne Majów. Jakie ofiary składali bogom? Jak wyglądały ich obrzędy pogrzebowe? Dlaczego grali w piłkę i z czego przyrządzali halucynogenne napoje? Sięga przy tym do najnowszych odkryć archeologicznych dokonanych również przez polskich badaczy w Gwatemali oraz do kronik i hieroglificznych inskrypcji.

Jarosław Żrałka - archeolog, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierownik Zakładu Archeologii Nowego Świata w Instytucie Archeologii UJ. Od wielu lat prowadzi badania w Gwatemali na terenie Parku Narodowego Yaxha-Nakum-Naranjo oraz w regionie zamieszkanym przez współczesnych Majów Ixil. Od niedawna w pracach tych wykorzystywana jest metoda skaningu naziemnego (tzw. technologia LiDAR), który zrewolucjonizował wiedzę na temat przedhiszpańskiej kultury Majów. Główne zainteresowania naukowe Jarosława Żrałka obejmują osadnictwo i obrządek pogrzebowy Majów, problem upadku ich cywilizacji, a także ikonografię i sztukę Mezoameryki w okresie przedhiszpańskim i kolonialnym. Pasjonuje się również dawnym graffiti - temu tematowi poświęcił książkę "Pre-Columbian Maya Graffiti: Context, Dating and Function" (2014).

https://www.uj.edu.pl/wiadomosci/-/journal_content/56_INSTANCE_d82lKZvhit4m/10172/161578669